

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ)

13. јануар 2011.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Вежбанка и овај папир се морају заједно предати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

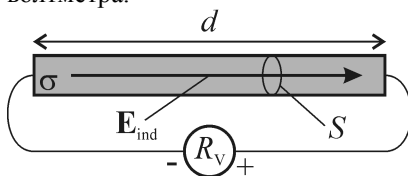
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ			УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.			Укупно

ПИТАЊА

1. Написати потпуни систем диференцијалних једначина за електростатичко поље у произвољној средини.

2. Одредити израз за отпорност уземљења сферног уземљивача, полупречника a , укопаног у хомогену земљу специфичне проводности σ , тако да је центар уземљивача на дубини d ($d \gg a$). Специфична проводност материјала од кога је направљен уземљивач много је већа од специфичне проводности земље.

3. У веома дугом и танком цилиндричном проводнику, константне специфичне проводности σ , дужине d и површине попречног пресека S ($S \ll d^2$), постоји хомогено споропроменљиво индуквано електрично поље, интензитета $E_{ind}(t)$, чији вектор је паралелан омотачу цилиндра. На крајеве цилиндричног проводника прикључен је волтметар, унутрашње отпорности R_V , који мери разлику електричних скалар-потенцијала на својим крајевима. Одредити показивање волтметра.

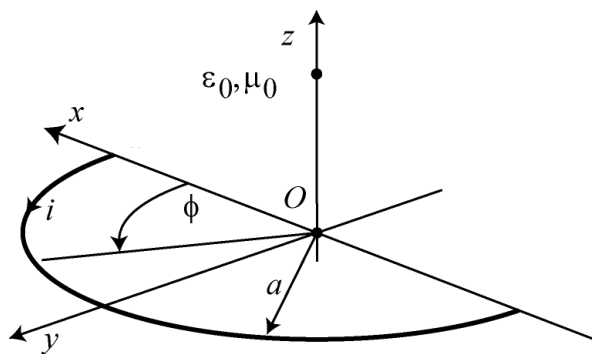
4. Израчунати тренутни интензитет и ефективну вредност простопериодичног вектора електричног поља, кружне учестаности ω , чији је комплексни представник дат изразом $\underline{E} = (\sqrt{7}\mathbf{i}_x + j4\mathbf{i}_y + 3\mathbf{i}_z)\text{V/m}$.

5. Раван униформан простопериодичан TEM талас, ефективне вредности магнетског поља H и учестаности f , налази из вакуума нормално на бесконачно велику равну површ савршеног апсорбера. Одредити површинску густину средње снаге коју апсорбер прима.

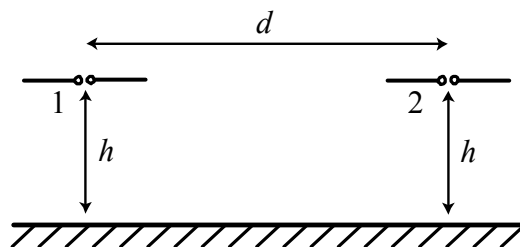
6. У добром немагнетском диелектрику, специфичне проводности $\sigma = 0,01\text{S/m}$ и релативне пермитивности $\epsilon_r = 3$, постоји раван униформан простопериодичан TEM талас учестаности $f = 5\text{GHz}$. Посматрају се две трансверзалне равни на међусобном растојању $d = 2\text{cm}$. Смер простирања таласа је од равни 1 ка равни 2. Израчунати количник амплитуда, E_2 / E_1 , и разлику фаза, $\phi_2 - \phi_1$, електричног поља таласа у ове две равни.

ЗАДАЦИ

1. Танка жичана контура савијена је у облику полукруга полупречника a , као на слици. Контура се налази у Oxy равни Декартовог координатног система. У контури постоји простопериодична струја високе кружне учестаности ω дата изразом $i(\phi, t) = \sqrt{2}I_0 \sin \phi \cos(\omega t)$, $0 \leq \phi \leq \pi$. (а) Одредити расподелу наелектрисања на контури и (б) вектор јачине магнетског поља у произвољној тачки на z -оси.

2. Два полуталасна дипола налазе се на међусобном растојању $d = 100\text{m}$ и на висини $h = 40\text{m}$ изнад савршено проводне равни, као на слици. Диполи су постављени хоризонтално и леже у равни цртежа. Ако се дипол 1 напаја из генератора простопериодичне електромоторне силе учестаности $f = 1\text{GHz}$ снагом $P_0 = 12,5\text{W}$, израчунати ефективну вредност индуковане електромоторне силе у диполу 2.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ),
ОДРЖАНОГ 13. ЈАНУАРА 2011. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $\text{rot } \mathbf{E} = 0$, $\text{div } \mathbf{D} = \rho$, $\mathbf{D} = \mathbf{D}(\mathbf{E})$.

2. $R_{\text{uz}} = \frac{1}{4\pi\sigma a}$.

3. $U(t) = \frac{R_V}{R_V + \frac{d}{\sigma S}} E_{\text{ind}}(t)d$, напон између десног и левог прикључка.

4. $E(t) = E_{\text{eff}} = 4\sqrt{2} \text{ V/m}$.

5. $\frac{dP}{dS} = Z_0 H^2$.

6. $E_2 / E_1 = e^{-\frac{\sigma_d}{2} \sqrt{\frac{\mu}{\epsilon}} d} = 0,978$, $\Delta\phi = -\frac{2\pi}{\lambda} d = -\frac{2\pi}{\sqrt{3}}$.

ЗАДАЦИ

1. (а) $\underline{I}(\phi) = I_0 \sin \phi$, $\underline{Q}(\phi=0) = \underline{Q}(\phi=\pi) = 0$, $\underline{Q}' = \frac{jI_0}{\omega a} \cos \phi$. (б) $\underline{\mathbf{H}}(z) = \frac{I_0 a (1 + j\beta r) e^{-j\beta r}}{4\pi r^3} \left(\frac{z\pi}{2} \mathbf{i}_y + 2a \mathbf{i}_z \right)$.

2. $\varepsilon = \frac{c_0}{f\pi} \frac{Z_0}{2\pi} \sqrt{\frac{P_0}{R_z}} \frac{F^2}{\sqrt{d^2 + 4h^2}} = 5,35 \text{ mV}$.